

Editorial

Para sa pagsuporta nito sa pang-uupat ng gera sa Iraq

Pagbayarin ang rehimeng Macapagal-Arroyo!

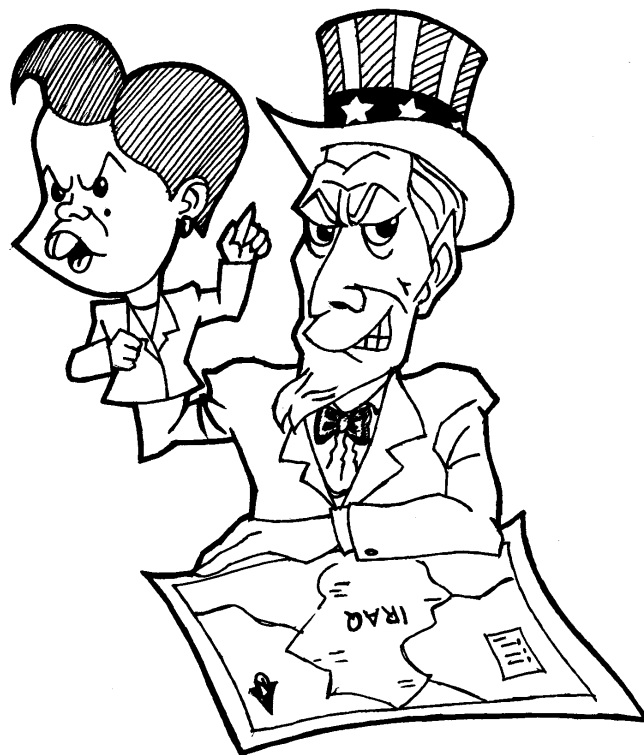
Kasuklam-suklam ang bulag at walang kahihiyang pagsuporta ni Macapagal-Arroyo sa balak na pagsalakay ng imperyalismong US sa Iraq.

Sa buong Asia, tanging ang gubyernong Macapagal-Arroyo ang nagbigay ng agad-agad at walang kwestyong suporta sa imperyalistang gera.

Wala pa mang hinihingi ang US, inianunsyo na ni Macapagal-Arroyo na nakahanda ang kanyang guberno na ipagamit sa US ang himpapawid ng Pilipinas at ang iba't ibang kinakailangang imprastruktura para sa mga operasyon ng mga tropang Amerikano.

Sa kabila ng pagdududa ng nakararami sa daigdig at maging ng marami sa Security Council ng UN tulad ng Germany, France, Russia at China, buong-buong nilunok ng rehimen ang pinalalabas ng US na “mga ebidensya” para bigyan-katwiran ang balak nitong pagsalakay at pagsaklot sa Iraq: ang umano’y pagkakaroon at pagkukubli ng Iraq ng mga sandatang may kakayahang pumuksa sa malaking bilang ng mamamayan o *weapons of mass destruction* at ang pagsuporta umano nito sa “terorismo”.

Katulad ng kanyang imperyalistang amo, walang paggalang si Macapagal-Arroyo sa pambansang soberanya at karapatan ng mamamayan at gubyernong Iraqi na magpasya sa sarili. Itinataguyod at ipinagtanggol niya ang arogante at unilateral na balak ng US na salakayin at saklutin ang alinmang bansa. Walang pinag-iba ang ganito sa asal-tuta niyang pagtataguyod ng mga hakbang ng imperyalismong US na lapastanganin ang pambansang soberanya at pag-

ibayuhin pa ang pandarambong at pang-aapi sa Pilipinas.

Wala rin siyang pagdadalawang-isip na ilagay sa peligro ang ilang milyong manggagawang Pilipino na nagtatrabaho ngayon sa Middle East. Sa pakitangtaong pagsugod niya sa Kuwait nitong unang linggo ng Pebrero, siya pa mismo ang nanguna sa pangungumbinsi sa mga Pilipino roon na tanggapin ang katwiran ng US sa pagsalakay sa Iraq.

Kapalit ng mga ito ang mumong ayuda at pautang na lubos na pinaglalawayan ng kanyang bangkarote at bulok na guberno.

PAGBABAYARAN NANG MAHAL NG REHIMENG MACAPAGAL-Arroyo ang bulag at walang kahihyang pangangayupapa sa lahat ng kagustuhan ng imperyalismong US. Ibubunsod nito ang ibayong pagkakahiwalay ng kanyang rehimen sa mamamayang Pilipino na malakas na tumututol sa nakaambang pagsalakay ng US sa Iraq.

Sa ngayon, ibayong lumalawak ang pambansang nagkakaisang prente ng mamamayang Pilipino laban sa imperyalistang gera. Kinabibilangan ito ng mga patriyotiko at demokratikong organisasyon ng masang anakpawis, mga grupong sibiko, pulitiko, mga organisasyong relihiyoso at maging ang institusyon ng simbahang Katoliko at mga grupong Islamiko.

Masaklaw ang batayan ng pagkakaisa ng mga pwersang ito, kabilang ang mga lumalaban sa imperyalistang paglapastangan sa soberanya ng mga bansa, ang mga nababahala sa kapakanan ng mga Pilipinong manggagawa sa Iraq at Middle East, ang mga ayaw madawit ang Pilipinas sa isang digmaang walang

kinalaman ang bansa at ang mga simpleng ayaw sa digmaan. Pinakapuspusan sa mga ito ang mga pwersang rebolusyonaryo at anti-imperyalista.

Mahigpit ding tinututulan ng nagkakaisang prente laban sa imperyalistang gera ang presensya ng mga tropang Amerikano sa Pilipinas. Ang humigit-kumulang 1,300 sundalong Amerikano sa Pilipinas ay maaaring pagsilbihing mga pwersang pansuporta para sa mga operasyong militar ng US sa Middle East. Masahol pa rito, nagbabanta na ring tuwirang isabak ang mga pwersang Amerikano sa mga operasyong pangkombat sa Pilipinas. Napabalitang nagkaisa na sina President George W. Bush ng US at Macapagal-Arroyo sa pagpakat ng apat na pangkat ng mga US Green Beret para tuwirang ilaban sa Abu Sayyaf. Di malayong ibabaling na rin ang mga pwersang Amerikano laban sa mga pwersang rebolusyonaryo sa bansa.

Isang patriyotiko at internasyunalistang tungkulin ng Partido Komunista at mamamayang Pilipino ang makiisa sa pagtatanggol ng mamamayang Iraqi sa kanilang soberanya laban sa pananalakay at pananakop ng imperyalismong US. Ang Partido at mamamayang anti-imperyalista at tutol sa gera ay nakikiisa sa mamamayang Amerikano, at gayundin sa mamamayan ng Europe, Asia at iba pang bahagi ng daigdig sa paglaban sa mga mapandigmang hakbangin ng gubyernong Bush.

Ambag ng mamamayang Pilipino sa pagtulong sa mamamayang Iraqi at sa malawak na pandaigdigang nagkakaisang prente laban sa imperyalistang gera ang paglaban sa todo-largang pagpapakatuta ni Macapagal-Arroyo at ang pagtutol sa planong ipagamit sa US ang ating lupain bilang lunsaran at *transit point* ng mga mapanalakay na tropa at kagamitang Amerikano.

Iaambag din ng Bagong Hukbong Bayan sa pandaigdigang nagkakaisang prente laban sa imperyalistang gera ang pagpapaigting ng mga taktikal na opensiba laban sa mga mersenaryong tropa ng AFP at PNP upang lalong pahinain ang papet na rehimeng Macapagal-Arroyo.

SA KANYANG IPINAKIKITANG LUBOS NA KATAPATAN SA kanyang imperyalistang amo, nakikilala na sa buong mundo si Macapagal-Arroyo bilang isa sa pinakatapat na tuta ng imperyalismong US. Huhusgahan din siya sa kasaysayan ng bansa bilang isa sa pinakapapet sa lahat ng nagdaang papet na presidente ng Pilipinas. **AB**

NILALAMAN

Taon XXXIII, Blg. 2
Pebrero 2003

- 1 Editorial:** Pagbayarin ang rehimeng Macapagal-Arroyo!
- 3** Pandaigdigang pagtutol sa pananalakay sa Iraq
- 4** Mga tampok na kilos protesta
- 5** Mga kilos-protesta sa Pilipinas laban sa bantang gera ng US sa Iraq, lumalawak
- 6** Romulo Kintanar, pinarusahan
- 9** Pandaraya sa mga estadistikang pang-ekonomya, nabunyag
- 10** Ang krisis na ikinukubli ng pandirigma ni Bush
- 11 Mga Ulat-koresponsal:** (11) Pakikibakang agraryo sa Cagayan at Isabela; (12) Kampanyang magsasaka sa Ilocos Region, lumalawak; (13) Paano binawi ni Mang Ador ang kanyang lupa
- 15** Dekada '70: Pelikulang may panlipunang kabuluhan
- 16 Balita**

Malawak ang pandaigdigang pagtutol sa pananalakay sa Iraq

Sa halos dalawang taong panunuhol, pambabroso at aktibong pangangampanya ng US, nananatiling manipis ang suporta para sa planong pagsalakay at pagsakop ng imperyalismong US sa bansang Iraq. Sa halip, lalo lamang umigting at lumawak ang kilusan laban sa mapangwasak at mapandambong na patakarang pandigma ng imperyalismong US at lumakas din ang oposisyon maging ng mga alyado nitong gubyerno.

Nagkakandapilipit ang dila ng mga upisyal ng US na bigyang-katwiran ang balak nitong paggera sa Iraq. Pilit ipinawawasak sa Iraq ang di-makita-kita at itinatanggi ng Iraq na mga sandatang may kakayahang pumuksa sa malaking bilang ng mamamayan o *weapons of mass destruction*. Matapos mabigo ang *weapons inspection team* ng United Nations na patunayang ang Iraq ay mayroong sandata para sa maramihang pamiminsala, ipinipilit ngayon ng US na ipatanggap ang mga “evidensya” ng *weapons of mass destruction* na diumano’y nakuha ng “intelligence” nito bilang “solidong batayan” para sa nais nitong ilunsad na gera.

Malinaw na gumagawa lamang ang US ng mga usapin sa layuning bigyang-katwiran ang pagsalakay nito sa Iraq upang itayo rito ang isang papet na rehimen, kontrolin ang reserbang langis dito at pag-ibayuhin ang kapangyarihan bilang nagsosolong pandaigdigang *superpower*.

Ipinagmamayabang ng US na hindi nakabatay ang kanyang mga aksyon sa pagsang-ayon ng ibang bansa. Ayon kay Bush, isasagawa ng US ang pagsalakay sa Iraq kahit magsolo ito at anuman ang sabihin

ng iba. Tuluy-tuloy nang nag-iipon ang US ng pwersa sa Persian Gulf at sa Kuwait. Sa kasalukuyan, mahigit 70,000 tropang Amerikano na ang naroroon.

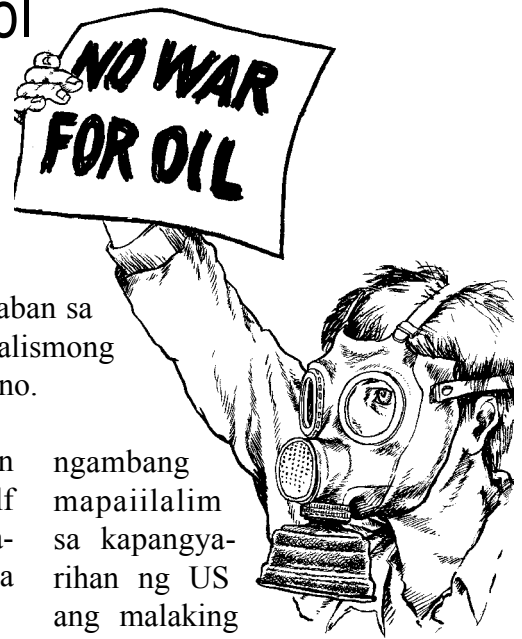
Sa harap nito, palawak nang palawak ang pandaigdigang oposisyon ng mga mamamayan at gubyrerno sa aroganteng pananagasa ng US sa mga prinsipyo at proseso ng ugnayan ng mga bansa at sa karapatan sa pagpapasya sa sarili ng mamamayang Iraqi. Parami nang parami ang naniniwala na ang US, at hindi ang Iraq, ang nangungunang banta sa seguridad ng mundo at kailangang magdisarma ng sariling *weapons of mass destruction*.

Dumaraming bansa ang hayagang dumidistansya sa patakarang pandigma ng US at sa walang pag-aatubiling paggamit nito ng kapangyarihang pang-ekonomya, pampulitika at militar upang tiyakin ang mas mahigpit na kontrol sa daigdig bilang nagsosolong *superpower*. Kabilang sa may malalakas na pagtutol sa paggera sa Iraq ang malalaking bansang myembro ng Security Council ng United Nations, katulad ng Russia, China, France at Germany. Ang mga bansang ito ay may kani-kanya ring interes sa Middle East at nanga-

ngambang mapaiilalim sa kapangyarihan ng US ang malaking suplay ng langis na nasa Iraq. Binabalaan ng karamihan ng mga bansa ang US na huwag itong manguna sa UN at unilateral na magdeklara ng gera.

Sa galit sa malakas na pagtutol ng Germany, ihinanay na ito ng US sa anti-imperyalistang Cuba at Libya, bilang mga bansang “di-maaasahan sa gera laban sa Iraq” at nagbanta ang US na pagbabayaran ang mga ito pagkatapos ng gera. Para sa US, ang panibagong hanayang ito ay pumapangalawa sa “Axis of Evil” (o “Sentro ng Kasamaan”) na kina-bibilangan ng Iraq, Iran at North Korea.

Liban sa Pilipinas at Australia, walang ibang lantaran at masugid na sumusuporta kahit sa hanay ng mga papet at malalapit na alyadong bansa ng US sa Asia-Pacific at Middle East. Iilang gubyrerno lamang sa iba pang bahagi ng daigdig ang masugid na sumusuporta sa US. Isa rito ang gubyrerno ni Tony Blair sa United Kingdom na mabilis na nahihawalay sa mamamayang British dahil sa

kanyang pakikipagkutsabahan sa US para gerahin ang Iraq.

Sa loob ng US, dumarami ang mga Amerikanong tumututol sa mapandigmang patakarang panlabas ng kanilang gubyerno. Tuluy-tuloy silang naglulunsad ng malalaking demonstrasyon na pumapantay sa mga dambuhalang rali laban sa digmang agresyon ng US laban sa mamamayang Vietnamese noong dekada 1960 hanggang kalagitnaan ng dekada 1970. Aktibo ang iba't ibang organisasyon at sektor sa pagmumulat, pagpapakilos at pag-oorganisa ng mamamayang Amerikano laban sa pinakabagong pakana ng US. Tinatapatan nila ang bawat kibot ng mapandigma at mapanupil na patakaran ng gubyernong Bush ng masisigla at buhay na buhay na mga kilos protesta.

Sa iba't ibang panig ng mundo, mula sa mga lansangan ng Europe hanggang sa Latin America at Asia, milyun-milyong mamamayan ang lumalahok sa mga dambuhalang demonstrasyon upang tutulan ang balak na pananalakay ng US sa bansang Iraq.

Patuloy na lumalawak ang pandaigdigang nagkakaisang prente laban sa arogante at unilateral na pag-aamba ng US ng gera sa Iraq. Nasa gulugod ng mga pagkakaisang ito ang mga proletaryong rebolusyonaryong pwersa na pinakapuspusan sa paninindigang anti-imperyalista at pagtatanggol ng soberanya ng Iraq.

Tahasang kinukundena ng mga anti-imperyalista at rebolusyonaryong pwersa at iba pang mga nagpuprotesta ang mapandigmang patakaran at katangian ng imperyalismong US. Isinisigaw nila hindi lamang ang kanilang pagtutol sa planong pagsalakay sa Iraq kundi pati na ang pagtigil sa lahat ng mga digmang agresyon ng imperyalismong US sa iba't ibang bahagi ng mundo. **AB**

Mga tampok na kilos protesta

Indonesia, Pebrero 9: Umabot sa 50,000 ang nagprotesta sa harap ng embahada ng US. Ito ang pinakamalaking kontragerang rali sa Indonesia.

Switzerland, Enero 26: Nagrali ang may 1,500 demonstrador sa World Economic Forum habang nagtatalumpati roon si US State Sec. Colin Powell.

Indonesia, Enero 26: Nagrali sa tapat ng embahada ng US ang may 2,000 katao upang tuligsain ang balak nitong pagsalakay sa Iraq.

Greece, Enero 26: Libu-libong mamamayan mula sa iba't ibang grupo ang nagrali sa bahaging timog ng bansa.

Australia, Enero 25: Halos 1,000 ang nagrali sa Australia kasabay ng pagpapadala ng gubyernong Australyano ng mga sundalo sa Middle East bilang suporta nito sa US.

Germany, Enero 25: Libu-libo ang nagmartsa sa mga lansangan ng iba't ibang syudad rito. Hinarangan ng mga demonstrador ang daan sa isang pasilidad ng NATO at nagpiket sila sa tapat ng mga gusali ng US. Umabot sa 10,000 ang lumahok sa protesta sa syudad ng Cologne.

France, Enero 19: Umabot sa 200,000 ang nagrali sa Paris at 41 pang syudad ng France. Sa Paris, 25,000 ang nagmartsa.

Japan, Enero 19: Nagmartsa ang 5,000 sa sentral na distritong komersyal ng Tokyo.

Scotland at London, Enero 19: Umabot sa 10,000 ang naglunsad ng magkakahiwalay na martsa.

Ireland, Enero 19: Mahigit 2,000 ang nagprotesta sa desisyon ng gubyerno nilang gamitin ng US ang Shannon Airport laban sa Iraq.

Spain, Enero 19: Umabot sa 30,000 ang nagrali sa Madrid.

Belgium, Enero 19: Mga 10,000 ang nagmartsa sa Brussels.

Sweden, Enero 19: 4,000 ang nagrali sa Gottenburgh. "Drop Bush, not bombs!" ang sigaw nila.

Syria, Enero 19: Mga 15,000 ang nagmartsa sa sentrong lunsod.

Egypt, Enero 19: May 1,000 ang nagrali sa lunsod ng Cairo at nanawagang huwag pahintulutang gamitin ng US at Great Britain ang Suez Canal.

Lebanon, Enero 19: Nagrali ang 8,000 sa tapat ng mga upisina ng United Nations sa Hilagang Beirut.

Russia, Enero 19: Daan-daan ang nagrali sa tapat ng embahada ng US.

Italy, Enero 18: Nagtipon ang 5,000 nagpoprotestang Italyano sa syudad ng Florence. Nagkaroon din ng mga protesta sa mga syudad ng Milan, Bologna, Rome at Naples.

U.S.A., Enero 18-19: Itinakda ng iba't ibang grupo sa US na koordinadong pambansang araw ng protesta ang mga araw na ito bilang paggunita sa alaala ni Martin Luther King, isang lider-aktibista na nanguna sa kilusan ng mamamayan laban sa pang-aapi sa mga katulad niyang African-American at sa gera ng US sa Vietnam.

Ayon sa ANSWER, pandaigdigang koalisyon na nag-organisa sa rali, umabot sa 500,000 ang nagrali sa Washington, DC. Isa ito sa pinakamalalaking rali na naganap sa kasaysayan ng US matapos ang gera sa Vietnam noong dekada 1970. Tampok ang paglahok dito ng maraming Pilipinong nakatira sa US. Umabot din sa 350,000 ang nagrali sa San Francisco at puu-puong libo pa sa 38 syudad sa US.

Canada, Enero 18: Hindi bababa sa 52,000 katao ang nagrali sa 30 syudad ng Canada. Pina-kamalaki rito ang rali sa Montreal (25,000) at Vancouver (15,000). **AB**

Mga kilos-protesta sa Pilipinas laban sa bantang gera ng US sa Iraq, lumalawak

Palawak nang palawak ang pagkakaisa ng mamamayang Pilipino laban sa pagbabanta ng US na salakayin ang Iraq.

Kabilang sa pinakahuling nagpahayag ng paninindigan laban sa gera ng US ay ang Simbahang Katoliko. "Hindi kami anti-Amerikano. Kami ay kontra sa gera," ang deklarasyon ni Jaime Cardinal Sin sa kanyang sulat-pastoral na binasa sa "Stand for Peace", isang *prayer-rally* sa Plaza Miranda, Quiapo, Maynila noong Enero 31. Binalaan din ng arsobispo ng Maynila ang rehimeng Macapagal-Arroyo na huwag sumuporta sa balakin ng gubyernong Bush.

"Manindigan tayo para sa kapayapaan!" pahayag naman ni Bise Presidente Teofisto Guingona. Hinikayat niya ang mamamayang Pilipino na labanan ang anumang tangkang panggegera ng US.

Mahigit 5,000 mula sa sektor ng manggagawa, estudyante, mga taong-simbahan at iba pa ang lumahok sa rali. Kabilang sa mga nagrali ang mga organisasyong kahanay ng Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN), ang Muslim Solidarity for the People of Iraq (MUSPI) at ang Moro-Christian People's Alliance. Nandoon din ang ilang personahe tulad nina dating Sen. Wigberto Tañada at Arsobispo Casaousa ng Iraq.

Bago ito, nagdaos ng maikling programa ang MUSPI sa Golden Mosque Compound sa Quiapo at

Islamic Center at pagkatapos nito ay tumungo sila sa Plaza Miranda para magsindi ng mga kandila para sa kapayapaan, na sabay-sabay na ginawa sa iba't ibang lunsod at bayan ng bansa.

Noong araw ding iyon, may 500 aktibistang anti-gera ang sumali sa "March Rally for Peace, Freedom, and Sovereignty" sa pangunguna ng BAYAN-Gitnang Luzon. Nagmartsa sila sa mga lansangan ng Angeles City at nagrali sa Clark Special Economic Zone (CSEZ) at Plaza Miranda ng naturang lunsod. Lumahok dito ang mga estudyante, magsasaka at manggagawa mula Pampanga, Nueva Ecija, Tarlac, Bulacan at Bataan.

Binatikos din nila ang rehimeng Macapagal-Arroyo sa patuloy na pagpananatili ng mga tropang Amerikano sa Pilipinas sa ngalan ng "*humanitarian mission*" at mga "magkasanib na pagsasanay-militar" tulad ng Bayanihan sa Mindanao at Balance Piston 03-05 sa dating mga base militar ng US sa Luzon.

Samantala, sa Senado, naghain ang apat na senador (Joker Arroyo, Francis Pangilinan, Ralph Recto at Noli de Castro) ng resolusyong nananawagan kay Macapagal-Arroyo na maghinay-hinay sa usapin ng US at Iraq. Pinuna ni Senador Arroyo ang gubyerno ng Pilipinas dahil ito ang tanging gubyerno sa buong Asia na nag-iingay tungkol sa pagsuporta sa gera ng US sa Iraq. **AB**

Ang kriminal at kontra-rebolusyonaryong si Romulo Kintanar, pinarusahan

Iginawad ang rebolusyonaryong parusa sa sagad-sagarang kriminal at kontra-rebolusyonaryong si Romulo Kintanar nitong nakaraang Enero 23 sa Quezon City. Ipinatupad ito ng isang espesyal na yunit ng BHB matapos siyang hatulan ng espesyal na hukumang bayan noong 2002. Ipinataw sa kanya ang pinakamabigat na parusa sa batayan ng mga patung-patong na krimeng kapital na ginawa niya laban sa rebolusyon at mamamayan.

Ang mga unang kaso ni Kintanar ay isinampa sa espesyal na hukumang bayan noong 1993. Kung tutuusin, ang bigat ng mga kaso at kriminal na pananagutan niya sa mamamayan at rebolusyonaryong kilusan hanggang noong panahong iyon ay sapat na upang igawad sa kanya ang pinakamabigat na parusa.

May patakaran ang Partido at rebolusyonaryong kilusan na sa pagsasakatuparan ng rebolusyonaryong hustisiya, binibigyang-konsiderasyon at ibinubukas ang posibilidad ng pagbigay ng amnestiya sa sinumang nagpapakita ng taos na pagsisisi at kahandaang magwasto sa mga kamaliang nagawa. Inilapat ang patakarang ito sa lahat ng iba pang nagtaksil sa Partido at rebolusyonaryong kilusan, maging kay Kintanar. Subalit sa tagal ng panahon, wala siyang ipinakita ni katiing na pagsisisi o anumang pagwawasto. Dumami at tuluy-tuloy ang mga naisampang kaso kaugnay ng mga kriminal at kontra-rebolusyonaryo niyang aktibidad. Sa ginawang pagrebyu ng espesyal na hukumang bayan sa kanyang mga kaso, nabigyang-diin ang mga bagong ebidensyang nagpapatunay na isa siyang sagad-sagaring kriminal at kontra-rebolusyonaryo

na lalo pang nalulong sa pagsagawa ng mga krimenmatapos tahasang magtaksil sa Partido at rebolusyonaryong kilusan. Pangunahin dito ang tuwirang pagiging ahente ng militar at aktibong pagtulong sa kampanyang “anti-insurgency” ng AFP at PNP. Ilan lamang sa pinakamalalaking kriminal na pananagutan niya kahit noong nagpapanggap pa siya sa loob ng Partido at Bagong Hukbong Bayan ang sumusunod:

1) Walang pakundangang pang-aabuso ng kanyang awtoridad sa loob ng Partido at hukbong bayan sa pagpapasimuno, paglulunsad at pagpapalaganap ng mga operasyong gangster at kriminal. Kabilang sa mga ito ang *kidnapping for ransom*, panghoholdap sa mga bangko at iba pang negosyo, pamemeke ng dolyar at iba pang anyo ng krimen at katiwalian. Sa pamamagitan ng mga kuneksyon sa reaksyunaryong gubyerno at militar, sangkot din siya sa malakihang pandarambong sa kaban ng bayan para sa personal na pagpapasasa.

Nagsimula ang kanyang kriminal na mga aktibidad noon pang maagang bahagi ng dekada 1980 sa Davao City. Lumala ito mula kalaigtnaan hanggang huling bahagi ng dekada 1980 nang dinala niya ang

mga ito sa pambansang saklaw. Nagrekrut siya ng mga latak ng lipunan at nakipagsabwatan sa mga kriminal na sindikato, mga pwersang militar at pulis at mga bulok na elementong sa kalauna'y kasama niyang nagtraydor at itinawalag sa Partido at BHB.

Malinaw kay Kintanar at sa mga kasabwat niya na ang ganitong mga aktibidad ay labag sa mga patakaran at tuntunin ng Partido at BHB at taliwas sa kampanya ng Partido laban sa gangsterismo. Kaya sadyang inilihim nila ang mga ito sa Partido. Sa pamamagitan ng mga ito, kumita siya at ang mga kasapakat niya ng milyun-milyong piso.

Noong 1986, kinidnap ng grupo ni Kintanar si Noboyuki Wakaoji, isang negosyanteng Hapon. Nakunan nila ito ng \$10 milyong ransom. Kasabwat si Arturo Tabara, dating kalihim ng Visayas Commission ng PKP, isinagawa ni Kintanar noong 1989 ang pagkidnap kay Roger Florete, may-ari at presidente ng Bombo

Radyo-Philippines. Kumita sila ng P15 milyon mula rito.

2) Pagnanakaw ng malaking halaga sa pondo ng kilusan. Isa sa pinakamatingkad ang natuklasan noong 1991 na P30 milyong kinuha at itinago ni Kintanar. Bago siya tahasang nagtaksil sa Partido, nilimas din niya ang lahat ng alam niyang pinagtataguan ng mga pondo ng Partido.

3) Tangkang panghahati at pangwawasak sa Partido at rebolusyonaryong kilusan. Si Kintanar ay isa sa mga nagpasimuno ng pagpapaksyon at tangkang pangwawasak sa Partido at rebolusyonaryong kilusan. Masugid niyang itinulak ang kampanyang anti-Partido mula Setyembre 1992. Inengganyo niya ang pagbubuo ng kontra-rebolusyonaryong RPA-ABB nina Filemon Lagman at Arturo Tabara. Nagsilbi siyang tagapayo sa mga patakaran ng RPA-ABB hanggang sa pagbubuo nito ng patakarang lubusan nang sumu-render sa reaksiyunaryong guberno at nagpagamit sa kontra-rebolusyonaryong mga operasyon ng rehimen.

Bukod rito, isa siya sa mga nanguna sa pagpapalaganap ng wala-sa-panahong regularisasyon, insureksyong lunsod at iba pang malulubhang kamaliang nakapinsala sa Partido at rebolusyonaryong kilusan.

MATAPOS TAHASANG MAGTAKSIL SA Partido noong 1992, lalong bumwelo si Kintanar sa mga gawaing kriminal at kontra-rebolusyonaryo. Nakipagsabwatan siya sa AFP at PNP laban sa Partido at rebolusyonaryong kilusan.

Mula 1992 hanggang 2003,

direkta na siyang sumanib sa istruktura ng AFP, PNP, NBI at iba pang ahensya sa *intelligence* ng gubyrno bilang *consultant*, *intelligence agent* at espesyal na operatiba ng militar at pulis laban sa rebolusyonaryong kilusan. Kinumpirma ito mismo ng Malakanyang at AFP matapos igawad sa kanya ang parusa ng rebolusyonaryong kilusan. Para sa sweldo at prente niya, pinalalabas siyang *security consultant* sa Bureau of Immigration and Deportation at sa National Electrification Administration.

Ginamit niya ang kanyang matagal na karanasan sa rebolusyonaryong kilusan sa pagbabalangkas ng mas epektibong mga patakaran at taktika laban sa Bagong Hukbong Bayan at laban sa Partido sa kabuuan. Tuwiran siyang nakipagsabwatan sa ISAFP sa ilalim ni Col. Victor Corpus sa pagbabalak at pagpapatupad ng mga operasyong paniktik at kampanyang *psy-war*, pananabotahe, pananalakay at tangkang pangwawasak sa mga yunit at sonang gerilya ng BHB.

Noong Mayo 2000, nagsilbi siyang *project officer* ng isang bigong tangkang paslangin si Kasamang Jose Maria Sison sa The Netherlands. Kasabwat niya rito si Panfilo Lacson, dating hepe ng PNP at ngayon ay senador.

Sa loob ng AFP at PNP, lalong nalulong sa mga operasyon ng mga kriminal na sindikato si Kintanar, nasangkot siya sa korapsyon sa burukrasya, nagsilbing *gun-for-hire* ng mga reaksiyunaryong pulitiko at iba pang may nais ipapatay.

Isa sa mga bayarang mamamatay-tao na kinukupkop ni Kintanar at ng tiyuhin niyang dating hepe ng

Iginawad ang pinakamabigat na parusa kay Kintanar hindi dahil sa pagdadala niya ng maling linyang pang-ideolohiya, pampulitika at pang-organisasyon kundi dahil sa kanyang mabibigat na pananagutang kriminal sa rebolusyonaryong kilusan at sa sambayanan.

ISAFP na si Gen. Galileo Kintanar ay si Philip Medel na nasangkot sa pagpatay sa artistang si Nida Blanca.

IGINAWAD ANG PINAKAMABIGAT NA parusa kay Kintanar hindi dahil sa pagdadala niya ng maling linyang pang-ideolohiya, pampulitika at pang-organisasyon kundi dahil sa kanyang mabibigat na pananagutang kriminal sa rebolusyonaryong kilusan at sa sambayanan. Ang pagbibitiw sa Partido o paglabas sa rebolusyonaryong kilusan, o ang simpleng pagdadala ng maling linya o ang pagsasalita laban sa Partido ay hindi itinuturing na krimen na pinarurusahan ng kamatayan.

Taliwas sa mga pahayag ng rehimeng Macapagal-Arroyo at kanyang mga kriminal at taksil na kasapakat, hindi isang “ordinaryong sibilyan” at lalong hindi isang bayani si Kintanar. Isa siyang malaking kriminal at operatiba ng militar, pulis at *intelligence*, na tuluy-tuloy na nagpahamak sa rebolusyonaryong kilusan at mamamayan. Sa gayon, naging lehitimong target militar siya ng rebolusyonaryong kilusan. **AB**

Macapagal-Arroyo, hayagan nang pumabor sa cha-cha

Hindi rin nagtagal ang pagkukunwari ni Gloria Macapagal-Arroyo na wala siyang interes na manatili sa poder lampas sa 2004 sa pamamagitan ng eleksyon o pakanang pagbabago ng konstitusyon (*charter change* o cha-cha). Iilan din lamang naman ang kanyang nabola sa astring “angat sa pulitika”. Simula’t sapul, malinaw na nagmamaniobra lamang siya para pansamantalang pahupain ang lumalawak na disgusto at pagkamuhi sa kanyang rehimen at buksan ang iba’t ibang opsyon para sa pananatili niya sa poder.

Noong Enero 18, matapos ang matagal na pagpapakipot, hayagan nang idineklara ni Macapagal-Arroyo na pabor siya sa cha-cha. Nagpahayag siya ng kagustuhang

buuin ang isang kumbensyong konstitusyunal bilang paraan ng pagbabago ng konstitusyon dahil hindi umano ito masyadong mapanghati. Pinalalabas ni Macapagal-Arroyo na mas kinakatigan niya ang kumbensyong konstitusyunal dahil sa binitiwang niyang pangakong itutuloy ang eleksyon sa 2004. Gayunpaman, hindi siya tumututol sa mas malakas na kahilingan para sa isang *constituent assembly* at sa katunayan ay pinakikilos niya ang kanyang mga kapartido sa senado at kongreso para kagyat itong mabuo.

Kumpara sa pagbubuo ng kumbensyong konstitusyunal, mas madali para sa rehimen ng Macapagal-Arroyo ang pagbubuo ng *constituent assembly* dahil itatransporma lamang ang kasalukuyang senado at kongreso tungo rito.

Mas nakatitiyak sila sa komposisyon ng mga magsasaayos ng bagong konstitusyon.

Katulad ng mga nagdaang papet na presidente at mga nasa poder, litaw na litaw ang kagustuhan ni Macapagal-Arroyo na gamitin ang cha-cha para sa mahinahong pagbabahaginan sa kapangyarihan at pag-

papanatili sa poder.

Ngunit nasa interes din ng buong reaksyunaryong naghaharing uri na maisulong ito sa pag-asang mabawasan ang matinding krisis at laganap na disgusto ng mamamayan sa umiiral na kalagayan at sistemang panlipunan. Kasabay nito, patuloy na naghahanap ang mga reaksyunaryo ng mas mabisang mga paraan para sa higit pang pagsasamantala at pang-aapi sa mamamayan sa pamamagitan ng pagbabago ng konstitusyon.

Inilalako ng mga repormista ang hakahakang maidaraan sa “pagpapahusay” sa konstitusyon ang mga kinakailangang pagbabago. Sinasakyan naman ito ng mga kontra-rebolusyonaryong elemento para mabuhusan ng malamig na tubig ang tumitinding galit ng masa sa umiiral na mapagsamantala at mapang-aping sistema sa lipunan at ilihis sila mula sa landas ng militanteng pagpuprotesta, pag-aalsa at pagrerebolusyon.

Higit sa lahat, nangunguna sa pagtutulak ng pagbabago sa konstitusyon ang US. Nais nitong maalis na sa konstitusyon ng Pilipinas ang mga sagka sa globalisasyon at neoliberalisasyon. Mismong si US Ambassador Francis Ricciardone ang umamin nito. Ipinanakot niya na kung hindi ito matutupad, mahuhuli ang Pilipinas sa pag-unlad. Dagdag dito, nais din ng US na tanggalin na ang mga probisyong nagbabawal sa pagbabase ng pwersang militar ng US at pagpasok ng mga armas nukleyar sa bansa. **AB**

Pandaraya sa mga estadistikang pang-ekonomya, nabunyag

Sadyang napakadesperado ng rehimeng Macapagal-Arroyo na lumikha ng magandang larawan ng ekonomya ng Pilipinas. Nabunyag kamakailan na dinuduktor ng gubyrerno ang mga datos pang-ekonomya para palabasing sumusulong ang ekonomya ng bansa.

Kung kaya pinagdudahan ng marami ang ipinagmalaki ni Macapagal-Arroyo na 4.6% paglago ng GDP (*gross domestic product* o kabuuang produksyon sa loob ng bansa) noong 2002 at 5.2% paglago ng GNP (*gross national product* o kabuuang kita sa loob at labas ng bansa).

Dagdag-bawas sa kalakalan. Unang kinwestyon ng IMF (International Monetary Fund) at mga dayuhang korporasyong pampinasya ang iniulat ng Bangko Sentral ng Pilipinas (BSP) na netong

\$3.929 bilyong sarplas sa *balance of payments* (BOP o ang kabuuang labas-masok ng salapi sa bansa) noong nagdaang taon. Sa pagrerepaso ng mga estadistika, natuklasan na aabot sa 3-5 bilyong dolyar ang ginawang pagpapatong ng bangko Sentral ng Pilipinas sa datos ng BOP. Ayon sa pinakabagong estadistikang inilabas ng Bangko Sentral ng Pilipinas, sa aktwal ay nagtala pa ng \$339 milyong depisit ang BOP. Hindi ito kagulat-gulat lalupa't tampok sa taong ito ang tuluy-tuloy na malakihang pagtali-lis ng dayuhang kapital at pagbabayad ng panlabas na utang na humigop ng malaking bahagi ng kabuuang kita ng bansa.

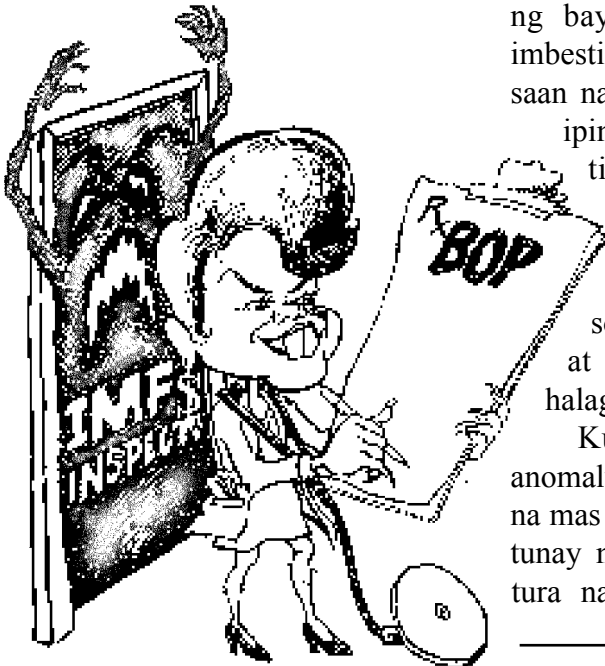
Lumalabas na sobrang pinalaki nang halos \$5 bilyon ang estadistika sa balanse ng kalakal at ng labas-masok ng kapital (*current accounts*, isang entrada sa balanse ng bayaran). Nag-udyok ito ng imbestigasyon sa kongreso kung saan nasasalang ang marami pang ipinagmamayabang na estadistika ng gubyrerno. Upang maabot ang estadistikang ito, sadyang pinaliit ang kabuuang halaga ng pumasok na mga import sa bansa at pinalaki ang kabuuang halaga ng eksport.

Kung iwawasto ang mga anomalya sa datos, lalabas na higit na mas malaki kaysa sa naiulat ang tunay na pagbagsak ng manupaktura na di maiwasang maipakita

kahit sa pinagandang estadistika na tuluy-tuloy na bumabagsak pa rin nang 3-5 porsyento laluna nitong mga huling buwan. Ang manupaktura ang siyang bumubuo ng malaking bulto ng eksport ng bansa at 21% ng GDP. Sa gayon, malinaw na isang malaking panlo-loko ang sinasabing malaking paglago ng GDP at GNP noong 2002. Kung tutuusin, maaaring maging negatibo pa nga ito.

Pandaraya ng mga dayuhang kumpanya. Liban pa sa pambabaluktot ng mga estadistika ng gubyrerno, nalantad rin sa pagsusuri ng mga estadistika ang masahol pang pandaraya at pananabotaheng ginagawa ng mga dayuhang kumpanya sa bansa.

Lumalabas sa imbestigasyon ng *oversight committee* ng kongreso na itinatago ng naturang mga kumpanya ang pagluluwas ng kapital sa pamamagitan ng pagpapalobo ng iniulat na halaga ng kanilang mga eksport, kahit walang pumapasok na bayad at walang katiyakang may papasok na katumbas na bayad dahil sa pamamaraang *consignment* o pagpabayad na lamang kapag ang mga "eksport" ay maidispat sa mga *mother company* (punong kumpanya) ng mga kumpanya sa eksport. Samantala, ang datos sa importasyon ay pinaliit sa pamamagitan ng hindi pagsasama sa kwenta ng mga produktong dumaan sa mga *tax-free zones* (tulad ng mga *export-processing zone*), pangunahin na mga pyesang elektronik at iba pang hilaw na materyales para sa lokal na industriyang pang-eksport. Tinatayang

Sundan sa "Pandaraya...", pahina 10

Ang krisis na ikinukubli ng pandirigma ni Bush

Walang tigil sa kapapalampak ang mga monopolyo kapitalista sa talumpati ni George W. Bush sa harap ng Kongreso ng US noong Enero 29. Bukod sa pagtatambol at pagsigaw ng mga islogan laban sa Iraq, muli na naman siyang nangako ng pondong pang-ayuda sa mga monopolyong korporasyon sa depensa at malalaking pagbawas sa buwis para sa pinakamayayamang Amerikano.

Samantala, wala siyang inialok ni isang solusyon sa mga usaping kinakaharap ngayon ng mga ordinaryong mamamayang Amerikano. Katunayan, ang paulit-ulit na pagdidiin sa gera laban sa Iraq ay epektibo niyang ginamit upang palabuin, itago at balewalain ang mga kagyat na usaping pang-ekonomya at pampulitika na bumabagabag ngayon sa kanilang lipunan.

Ang sumusunod ay ilang estadistika na sumasalamin sa tunay na kalagayan ng ekonomyang Amerikano na siya namang pilit na pinagtatakan ni Bush.

- 1.7 milyong Amerikano ang nawalan ng trabaho simula Enero 2001, at 8.6 milyon pa ang aktibong naghahanap ngayon ng trabaho. Umaabot na sa 6% ang tantos ng disempleyo—pinakamataas sa mahigit isang dekada.
- Bumagsak ang kabuhayan ng 1.3 milyong Amerikano noong 2001—ito ang pinakamalaking bilang ng mamamayang dumaos ang kabuhayan na naitala sa nakaraang siyam na taon.
- Simula 2000, nagtala ang mga korporasyong

Amerikano ng 23% tantos ng pagkabangkarote, na pinakamataas sa buong kasaysayan nito.

- Noong 2002, tumaas nang 19% ang mga nag-aaplay para sa panandaliang pabahay (*emergency o temporary shelters*), ang pinakamataas sa nakaraang 12 taon.
- Umaabot na sa 1.4 milyong Amerikano ang walang segurong pangkalusugan matapos ang malalaking pagbabawas sa pondong pangkalusugan sa pambansang badyet.

Bahagyang lumago ang ekonomya ng US noong nakaraang taon (2.4% kumpara sa 0.3% na paglago noong 2001) ngunit ibinunga lamang ito ng mas aktibong bentahan ng mga sasakyan at bahay, paglaki ng mga imbentaryo at pagbuhos ng pondo sa mga industriya ng depensa. Lumaki naman ang GDP nang 0.7% sa 2002.

Nagtala ng \$157 bilyong depisit sa badyet para sa 2002. Tinatayang aabot sa \$300-350 bilyon ang depisit sa badyet para sa taong 2003—halos kalahating-trilyong pagbagsak mula taong 2000.

Sa pagitan ng Disyembre 2000 at katapusan ng ikatlong kwarto ng 2002, bumagsak nang 38% ang kabuuang halaga ng lahat ng mga US *equities*, katumbas ng \$6.65 trilyon.

(Ang mga datos na ito ay tinipon sa House Appropriations Committee ng kongreso ng US.)

"Pandaraya..." mula sa pahina 9

sa ganitong paraan, aabot sa \$47.8 bilyon ang madayang inilabas mula sa bansa ng mga dayuhang kumpanya mula 1999 hanggang 2001.

Para sa 2002, tinatayang sa minimum ay aabot sa \$11.4 bilyon ang inilabas ng mga naturang kumpanya sa gayon ding paraan.

"Maling kalkulasyon". Sa harap ng pagkwestyon ng IMF, mga internasyunal na bangko pati

na rin ng ilang mga kongresista, pinalalabas na lamang ng rehimen na nagkaroon lamang ng pagkakamali sa kalkulasyon at hindi sadya ang pagduduktor. Ayon sa Bangko Sentral ng Pilipinas, di sinasadyang napasobra ang datos sa pag-eksport at masyadong napaliliit naman ang mga datos sa pag-iimport. Ayon sa BSP, lalabas na mula pa taong 2000 ay di makatotohanang napalalaki ang diumanong sarplang sa labas-masok ng kalakal at kita ng bansa.

Ngunit ayon kay Rep. Joey Salceda, tagapangulo ng *oversight committee* ng kongreso na nagsisiyasat sa mga anomalya sa estadistika ng guberno, masyadong malaki ang pinag-uusapang halaga para sabihing simpleng nagkamali sa kalkulasyon.

Sadyang hindi sinasalamatin ang magagandang numerong inianunsyo ni Macapagal-Arroyo ang katotohanang dumaranas ng matinding kahirapan ang mamamayang Pilipino. **AB**

Pakikibakang agraryo sa Cagayan at Isabela **Kampanya sa pagpapataas** **ng presyo ng mais, tagumpay**

Naipagwagi ng mga magsasaka sa Baggao, Cagayan ang kampanya sa pagpapataas ng presyo ng mais noong anihan ng Setyembre-Oktubre 2002. Mula P6.30, naging P6.80 hanggang P7.00 ang bawat kilo ng mais. Hindi lamang mga lokal na komersyante-usurero ang pumayag na itaas ang presyo ng mais kundi maging mga komersyante sa Tuguegarao City, kabisera ng Cagayan.

Araw ng palengke ang Oktubre 13. Maraming magsasaka ang nahikayat na sumama sa panawagang ibrinodkas ng istrimer na isinabit sa palengke ng Baggao:

“Sumama sa kumprontasyon! Itaas ang presyo ng mais!” Noong Oktubre 14, sa pamumuno ng **K A G I M O N G A N** (Alyansa ng mga Magsasaka sa Cagayan), hinarap ng mga magsasaka ang apat na lokal na komersyante-usurero upang igiit ang mga sumusunod na kahilingan:

a. pahintulutang pumasok ang ibang komersyante sa Baggao;

b. ibaba ang interes ng pautang mula P250 sa bawat

P1,000 kada buwan (katumbas ng 25% interes kada buwan, 150% kada anihan o 300% kada taon) tungo sa 25 kilong mais o P175 sa kada P1,000 sa bawat anihan (katumbas ng 17.5% kada anihan o 34% kada taon). Sa gayon, mababawasan nang halos 89% ang interes na binabayaran ng mga magsasaka.

c. huwag nang pabayaran ang interes sa mga sinalanta ng kalamidad—ibig sabihin, prinsipal na lamang ang babayaran sa susunod na anihan;

d. magkaroon ng negosasyon bago mag-embargo ng pag-aari ng magsasakang di makapagbayad ng utang.

Malalaking tagumpay ang nakamit ng mga magsasaka sa sama-sama nilang pagkilos at pagpupursigi sa pakikiharap sa mga komersyante-usurero upang igiit ang kanilang kahilingan.

Lupang inagaw, binawi ng mga magsasaka sa Isabela

SINUNOG NG ISANG GRUPO NG MGA MAGSASAKA SA ISABELA NOONG Hunyo 2002 ang 500 ektaryang plantasyon ng mga komersyal na punong kahoy bilang protesta sa pangangamkam ng DENR ng kanilang mga lupang sinasaka. Ang mga lupaing ito, na nasa hangganan ng mga bayan ng Echague at San Guillermo, ay ipinasaklaw ng DENR sa programa nitong Social Integrated Forest Management Agreement (SIFMA) at pinatamnan ng gmelina, *narra* at *mahogany*.

Malaon nang tinututulan ng mga magsasaka ang pangangamkam sa kanilang lupa. Mula 1998, nagpetisyon at nakipagdayalogo ang mga magsasaka sa lokal na guberno at sa DENR. Ngunit ipinagkibit-balikat lamang ng mga ito ang karaingan ng mga magsasaka. Operasyong militar at pananakot ng AFP ang itinugon sa mga magsasaka ng mga pinagdulugan nila ng mga hinaing.

Sa pamumuno ng Pambansang Katipunan ng mga Magbubukid sa San Guillermo at Echague, nagkaisa ang mga magsasaka na bawiin ang kanilang lupain at muli itong bungkalin. Ang mga sinunog nilang plantasyon ay sama-sama nilang hinawan at muling tinamnan. **AB**

Subalit hindi naging madali ang pagkamit ng tagumpay. Sunud-sunod na pulong ang idinaos ng mga magsasaka upang pagtibayin ang kanilang hanay at pagkaisahan ang kanilang mga hakbang.

Sa unang pakikipagdayalogo sa mga komersyante na itinakda ng mga magsasaka noong Oktubre 5 ay wala ni isang humarap sa kanila.

Nagpulong muli ang mga magsasaka at nag-iba ng taktika—isa-isa nilang pinuntahan ang mga komersyante-usurero at mas malaking bilang ang humarap, hindi na lamang ang mga lider-magsasaka. Una nilang pinuntahan si Sofronio Calimaran, pinakamalaking komersyante-usurero na sumasaklaw sa Sto. Domingo, Baggao. Hindi siya pumayag na itaas ang presyo ng mais. Noong Oktubre 7, hinarap nila si Nena Caculitan, isa ring komersyante-usurero. Pumayag siyang itaas ang presyo mula P6.30 tungong P6.70 kada kilo.

Muling nagpulong ang mga magsasaka upang ibwelo ang kampanya. Nanawagan sila para sa malawakang pulong-kumprontasyon sa lahat ng mga komersyante-usurero sa Baggao at mobilisasyon sa Tuguegarao City. Ikinasa nila ang pagpapatindi ng kampanya na itinaon sa Linggo ng mga Magsasaka noong Oktubre 13-17, 2002.

Sa Tuguegarao City, sinubukan ng mga magsasaka na makipagdayalogo sa mga upisyal ng prubinsya sa kapitolyo ngunit walang humarap sa kanila. Nagpadala naman sila ng delegasyon sa Tuguegarao upang kumprontahin si Magno Y. Lim, isang komersyanteng may operasyong saklaw-prubinsya.

Sa kumprontasyon, pumayag si Lim na itaas ang presyo ng mais hanggang P7.00/kilo at ilibre ang transportasyon mula Baggao. Dahil dito, napilitan na ring pumayag ang apat pang komersyanteng taga-Baggao na itaas ang presyo ng binibili nilang mais mula sa mga magsasaka. **AB**

Kampanyang magsasaka sa Ilocos Region, lumalawak

Dumarami at lumalawak ang mga tagumpay ng mga magsasaka sa Ilocos Region. Ayon sa ulat koresponsal mula sa rehiyon, maraming tagumpay sa pakikibakang pangkabuhayan at pampulitika ang nakamit ng mga magsasaka bunga ng inilunsad nilang mga kampanya. Bukod sa naibalita na sa *Ang Bayan*, nakamit ng mga magsasaka sa Ilocos noong huling kwarto ng 2002 ang sumusunod pang mga karagdagang tagumpay:

Bawas sa resiko ng tabako. Naipagtagumpay ng mga magsasaka na maibaba sa 3.75% (o tatlo sa kada 80 kilo) na lamang ang ibabawas ng mga *trading center* (TC) sa timbang ng tabakong binibili ng mga ito. Dati'y 10% (o tatlo sa kada 30 kilo) ang ibinabawas ng mga TC dahil sa *resiko* (kinukwentang bawas sa timbang habang natutuyo pa ang tabako), bigat ng sako, kawayang pantuhog at iba pa.

Pagbuwag sa sortido. Naipagtagumpay din ng mga magsasaka ang matagal na nilang ikinakampanyang pagtatanggal ng sistemang *sortido* o ang pagklasipika sa kalidad ng tabako. Malaki dati ang lugi ng mga magsasaka sa sistemang *sortido* dahil sa arbitrario at madayang pagbababa ng mga TC sa grado ng tabakong binibili nila sa mga magsasaka.

Pagpapataas sa presyo ng kape. Sa ilang baryo sa isang tipak ng tatlong munisipyo ng Ilocos Sur, ang presyo ng kape na anim na taon nang nakapako sa P45 kada salop ay matagumpay na naitaas ng mga magsasaka tungong P60 hanggang P65 bawat salop. Kape ang pangunahing pananim ng mga magsasaka sa lugar. Naglunsad ng sama-samang pagkilos ang mga magsasaka para igiit ang kanilang kahilingan sa nag-iisang komersyanteng

nagmomonopolyo sa pagbili ng kape roon.

Paglaban sa pandaraya sa CLT. Sa Cabugao, Ilocos Sur, magiit ang paglaban ng mga magsasaka upang bawiin ang lupa ng inaagaw sa kanila. Natuklasan nilang ibinebenta pala ng panginoong maylupa ang 32 ektaryang lupa na 15 taon na nilang hinuhulugan. Pinapipirma sila ng PNREDC, ang kumpanyang nais bumili sa lupa, sa dokumentong nagsasaad na ito na ang may-ari ng lupa. Hindi napapayag ng kumpanya ang mga magsasaka at sa halip ay ispontanyong sumiklab ang kanilang paglaban. Natutunan ng mga magsasaka na kailangan ang organisadong paggigiit at sa proseso tumaas ang militansya ng kanilang

hanay at lumakas ang kanilang paglaban. Sumabay din sa pagkilos ang mga magsasaka sa mga kalapit na baryo. Sa ngayon ay sinasaka pa nila ang lupa habang patuloy na nakikipaglaban para lubusang maibalik sa kanila ang mga lupain.

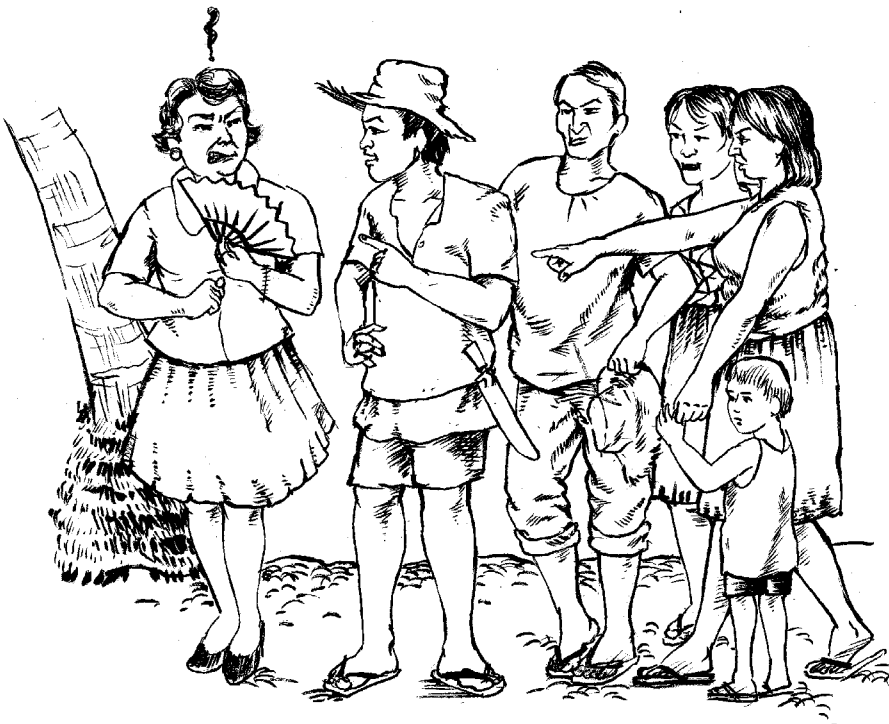
Mga tagumpay sa pulitika. Ang mga kongkretong benepisyo sa kabuhayan na naipagtagumpay sa pamamagitan ng mga kampanyang magsasaka sa Ilocos ay nagsilbing positibong kundisyon sa paglulunsad ng malalaking mobilisasyon at sa pagkakamit ng mas marami at malalaki pang tagumpay sa pulitika. Natuto silang humarap sa mga kumprador kapitalista, ahensya ng gubyrerno at iba pa.

Sa kanilang paggigiit, nagkamit

ang mga magsasaka ng mga kongkretong benepisyo gaya ng kalsada, tulay at irigasyon. Sa mga interyor na baryo, nagawa nilang makapagpatupad ng mga programang pangkalusugan. Pinahigpit din nila ang pakikipag-ugnayan sa iba pang aping uri at humatak ng suporta mula sa mga panggitnang pwersa. Kasama ng mga ito, naglunsad rin sila ng mas malalawak at iba pang anyo ng pagkilos kaugnay ng iba't ibang isyung pampulitika at panlipunan—kawalan ng tunay na repormang agraryo, pagyurak ng “Balikatan” sa pambansang sobe-ranya, militarisasyon sa kanayunan, pagpapataksik sa rehimeng Macapagal-Arroyo, warlordismo, pagkasira ng kalikasan at iba pa. **AB**

Paano binawi ni Mang Ador ang kanyang lupa

Isa sa pinakamalulupit na paraan ng pagsasamantala sa masang magsasaka sa mga niyugan sa Davao Oriental ang prenda arendo. Sa gayong sistema, kapalit ng halagang inutang sa kanya ay ilang taong hahawakan ng panginoong maylupa ang lupa ng magsasaka at ang anumang kikitain mula rito. Kung kukwentahin ay daandaang porsyento ang patong sa halagang inutang ng magsasaka. Kadalasan, ang kawawang magsasaka ay nagsisilbing manggagawang bukid na lamang sa kanyang lupa.

Subalit sa mga sonang gerilya sa Davao Oriental, unti-unting napapawi ang malupit na sistema ng prenda arendo. Sumusunod ang isa sa mga unang kaso ng pagbawi ng lupa, na

iniulat sa Pasa Bilis, ang pahayagang masa sa Timog Mindanao. Ang mga unang tagumpay tulad nito ang nagbigay ng kumpyansa sa mga organisadong magsasaka na ibayo pang isulong ang kampanya para pawiin ang prenda arendo.

Nagsimula ang kampanyang pagbawi sa lupang nakapailalim sa prenda arendo noong unang bahagi ng 1999 sa isang baryo sa kanayunan ng Davao Oriental. Dito'y pitong panginoong maylupa ang kinumpronta upang mabawi ng mga magsasaka ang kanilang lupang isinanla. Ang kampanya ay pinamunuan ng Komiteng Pang-organisa sa baryo at ng lokal na sangay ng Partido.

Noong 1999, idinulog ni Mang Ador, isang organisadong magsasaka, ang kanyang problema sa lupa sa lokal na sangay ng Partido. Ayon kay Mang Ador, umutang siya ng P12,000 kay Konsehala Nida, isang kagawad ng barangay at maliit na panginoong maylupa, para ipanggastos sa pagpapalibing ng kanyang ina.

Kapalit ng utang, anim na taong hahawakan ni Konsehala Nida ang lupa ni Mang Ador. Dalawampung't apat na anihan ang pakikinabangan ni Konsehala Nida bago niya ibalik ang lupa.

Pinag-aralan ng sangay ang kaso. Nakita na sa presyong P14 bawat kilo ng

kopra na umiiral noon, at sa mahigit 600 kilong koprang nagagawa sa bawat anihan, halos bawi na ng panginoong maylupa ang P12,000 ipinautang niya kay Mang Ador sa unang dalawang anihan pa lamang pagkatapos awasin ang gastos sa produksyon. Gayunpaman, dahil sa mapagsamantalang sistema ng prenda arendo, patuloy na pakikinabangan ng panginoong maylupa ang lupa sa susunod na 22 anihan.

Nang idulog ni Mang Ador sa sangay ang kanyang problema, apat na taon nang hawak ni Konsehala Nida ang kanyang niyugan. Sa abereyds na P13 bawat kilo ng kopra sa panahong ito, P117,000 na ang kabuuang kinita ni Konsehala Nida mula sa niyugan ni Mang Ador. Lumabas na 875% ang patong na interes sa orihinal na P12,000 utang!

Nagpasya ang mga magsasaka na kumprontahin ang panginoong maylupa. Dalawampung magsasaka ang tumungo sa bahay ni Konsehala Nida, isang umaga noong Nobyembre 1999. Lima sa kanila ay myembro ng Komiteng Pang-organisa sa baryo at ang isa ay kasapi ng lokal na sangay ng Partido.

Iginiit ng mga magsasaka na ibalik na ang lupa kay Mang Ador. Harap-harapang kinwenta kay Konsehala Nida ang laki ng kinita niya sa panahong nakaprenda sa kanya ang lupa. Napaupo sa sopa ang panginoong maylupa, hawak-hawak ang kanyang dibdib, at kunwa'y hini-matay.

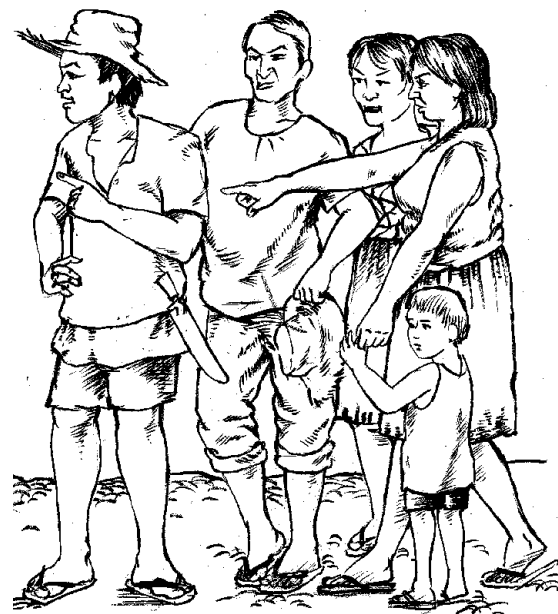
Subalit hindi natinag ang mga magsasaka dahil kabi-

sado na nilang mahilig "mag-artista" itong si Konsehala Nida. Nang "magkamalay-tao" ito, naroon pa rin ang mga magsasakang naghihintay ng kanyang tugon.

Wala na siyang magawa kundi pumayag na ibalik ang lupa ni Mang Ador. Subalit hiniling niyang magkopra nang isang beses pa bago ito ibalik sa magsasaka. Isang linggo na lamang ay magkokopra nang muli.

Pinahintulutan ito ni Mang Ador, sa kundisyong linisin muna ng panginoong maylupa ang niyugan bago ito ibalik sa kanya. Agad naman itong sinang-ayunan ng asawa ni Konsehala Nida, na siyang nangongopra sa niyugan.

Tagumpay ang kumprontasyon. Mula noon, dumalas na ang paglulunsad ng kilusang masa para bawiin ang mga lupang nakapailalim sa prenda arendo. Kalaunan ay kusang-loob nang ibinabalik ng mga panginoong maylupa ang mga lupang nakasanla sa kanila, kahit hindi pa sila kinukumpronta ng mga magsasaka. **AB**

Dekada '70: Pelikulang may panlipunang kabuluhan

Pana-panahon, sumusulpot sa komersyalisadong mundo ng pelikulang Pilipino ang isang sineng tulad ng *Dekada '70* na may pampulitika at panlipunang kabuluhan at mayroon ding mataas na kalidad at porma.

Mahusay na sinalamin ng pelikulang Dekada '70 ang mga kalagayan at pangyayari sa ilalim ng pasistang rehimeng US-Marcos—ang malawak at mabagsik na panunupil, kalupitan at paglabag sa karapatang-tao; gayundin ang masidhing paglaban ng mamamayan. Sa simple ngunit malinaw na paraan, nailarawan ng pelikula ang panlipunan at pampulitikang krisis sa panahon ng diktadura na nagluwal ng pagragasa ng malawak na kilusang masa at pagdaluyong ng rebolusyunaryong kilusan.

Ang pelikula ay halaw sa nobela ni Lualhati Bautista na inilimbag noong 1983 at 1988. Nanalo ito ng Gawad Palanca noong 1983. Si Bautista rin ang nagsulat ng iskrip ng pelikula kaya nanatili itong tapat sa esensya at mensahe ng nobela. Ang pelikula ay isinali ng Star Cinema sa Metro Manila Film Festival (MMFF) noong Disyembre 2002.

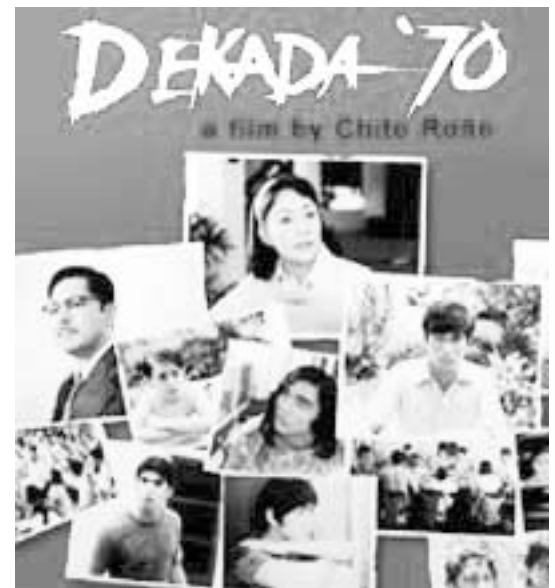
Isinasalaysay ng sentral na karakter sa pelikula na si Amanda Bartolome (ang “ina ng tahanan” na ginampanan ni Vilma Santos) ang kasaysayan ng kanyang pamilya at kung paano sila namulat. Bagamat nakadiin ang pelikula sa pagtalakay ng matitingkad na mga usapin sa loob ng kanilang pamilya, nailarawan nito ang konteksto ng mga pangyayaring panlipunan at pangkasaysayan at

ang interaksyon ng mga ito sa kanilang pag-unlad bilang mga indibidwal at bilang isang pamilya. Tampok sa istorya ang proseso ng unti-unting pagkamulat ni Amanda—sa buong dekada 1970—mula sa pagiging babaeng kimi at sunud-sunuran tungo sa isang babaeng mulat na nakikisangkot sa mga usaping panlipunan.

Mahalaga ang naging papel sa kanyang pag-unlad ng panganay niyang anak na si Jules (Piolo Pascual) na naging aktibista at sumapi sa Bagong Hukbong Bayan; ng pagiging kritikal na manunulat ng anak niyang si Em (Marvin Agustin); at ng pagpatay ng mga pulis sa anak niyang si Jason (Danilo Barrios) na dinampot sa paglabag sa umiiral noong *curfew*.

Sa pagpapakita ng kanilang mga karanasan at pag-unlad ng kanilang kamulatan—pati na ng padre de pamilyang si Julian (Christopher de Leon)—bumukadkad sa pelikula ang drama ng isang pamilyang binagbag at pinagtibay ng krisis ng lipunan.

Ang pinakamatitingkad na mga eksena sa pelikula na nagtahi sa buong kwento ay ang umpisa at panghuling mga eksena kung saan matapang at militanteng naninindigan si Amanda sa isang rali. Sa unang eksena, inihalintulad ni Amanda ang kanyang sarili sa isang kamay na tagahele lamang ng sanggol sa duyan—walang ibang pinagkaabalahan kundi ang pag-alaga ng mga anak ngunit nagtatanong kung ito lamang ba

ang kanyang kapalaran.

Militante niyang ipinamalas sa huling eksena ang paghihimagsik na kanyang nararamdaman sa diktadura. Tumindig siya hindi lamang bilang isang ina ng kanyang mga anak, kundi bilang isang babaeng mulat at nakikiisa sa marami pang ibang nagtatanggol at lumalaban para sa interes ng mga anak ng inang bayan.

Kabaligtaran sa nais palabasin ng mga kritiko na makabuluhan lamang ang pelikula sa panahong sinaklaw nito (mula kalagitnaan ng dekada 1960 hanggang unang bahagi ng 1980), sinasalamatin ng *Dekada '70* ang nagpapatuloy na realidad ng walang pakundangang paglabag ng estado sa mga karapatang-tao; ng unti-unting pagkakamulat ng maraming mamamayan dahil dito; ng mga kontradiksyong dinaranas ng mga pamilyang petiburges at ng pagtindig ng maraming inang katulad ni Amanda na namumulat at kumikilos para sa rebolusyonaryong pagbabago ng lipunan. **AB**

MATAGUMPAY NA AMBUS INILUNSA SA DAVAO DEL NORTE

Pitong sundalo ng Philippine Army ang namatay at anim ang sugatan nang ambusin ng Bagong Hukbong Bayan (BHB) nitong Pebrero 6 sa Sityo Basak, Barangay Sto. Niño, Talaingod, Davao del Norte ang mga nagpapatrulyang tropa ng 72nd IB. Sa isang pahayag, sinabi ni Rigoberto Sanchez, tagapagsalita ng Merardo Arce Command (MAC) ng BHB sa Timog Mindanao, na ang opensiba ay isinagawa ng 1st Pulang Bagani Company. Aniya, ang ambus ay “pamarusa sa rehimeng US-Macapagal-Arroyo dahil sa pananalasa ng makinaryang pandigma nito sa kanayunan.”

Pinuri ng MAC ang mga Pulang mandirigmang naglunsad ng pananambang dahil sa “ipinakitang nilang natatanging talino sa pakikidigma, katapangan at malawak na suportang masa laluna mula sa mga pambansang minorya.” Sinabi ng MAC na ang ambus ay parusa rin sa militar dahil sa pwersahan nilang paggamit sa mga minorya sa kanilang kontra-rebolusyonaryong digma. Ang Talaingod ay saklaw ng lupang ninuno ng mga Ata-Manobo.

Nasamsam mula sa ambus ang isang M60 *light machine gun*, isang M14, apat na M16, tatlong M203 *grenade launcher*, isang .45 kalibreng pistola, tatlong radyong pangkomunikasyon, isang *global positioning system* (GPS) at 20 pak ng militar.

Dahil sa kahihiyan, pilit na ikinukubli ng AFP ang kanilang pagkatalo sa pagsasabing ang naganap na opensiba ay hindi isang ambus kundi isang simpleng engwentro lamang.

6 NA SUNDALO PATAY, 3 SUGATAN SA PAKIKIPAGSAGUPAAN SA BHB

Dalawang elemento ng 24th IB ang napatay at lima ang sugatan sa engkwentro sa Sityo Kararited, Barangay Cabauatan, Botolan, Zambales noong hapon ng Pebrero 7.

Sa San Luis, Agusan del Sur, tinambangan ng BHB noong Enero 18 ang mga tropa ng Philippine Army na pabalik mula sa isang operasyong militar. Dalawang sundalo ang napatay sa labanan.

Samantala, iniulat ng Silvino Lobina Command ng BHB sa Samar na dalawang ripleng M16 ang naagaw ng mga Pulang mandirigma sa ambus na inilunsad nila noong Disyembre 30 sa bayan ng Catarman, Northern Samar laban sa mga tropa ng 63rd IB. Dalawang sundalo ang napatay at tatlo ang sugatan sa ambus, kabilang ang isang tinyente.

200 KABATAAN MULA METRO MANILA, SUMAPI SA BHB NOONG 2002

Aabot sa 200 mga kabataang aktibista mula sa kalunsuran ang sumapi sa Bagong Hukbong Bayan noong taong 2002. Sa isang pahayag na pinirmahan ni Kasamang Dino Kalayaan ng Kabataang Makabayan (KM) sa National Capital Region Sinabi niya na ito ay tanda ng muling paglaki ng bilang ng mga kabataang tumutungo sa kanayunan upang lumahok sa armadong pakikibaka. Ayon sa KM, ito ay bunsod ng tumitinding diskuntento nila sa anti-mamamayan at maka-imperyalistang patakaran ng rehimeng Macapagal-Arroyo.

PRESYO NG LANGIS, 4 NA ULIT TUMAAS

Apat na ulit na itinaas ng mga kumpanya sa langis ang presyo ng mga produktong petrolyo sa Pilipinas sa loob lamang ng apat na linggo mula Enero hanggang Pebrero. Itinaas ng Caltex, Shell, Petron at iba pang kumpanya ang kanilang mga presyo noong Enero 3, Enero 18, Enero 24 at Pebrero 3.

Sa kabuuan, tumaas nang aabot sa P1.60 kada litro ng langis ang presyo ng pinakamalalaking kumpanya. Samantala, tinatayang muling tataas ang presyo ng mga produktong petrolyo nang 80 sentimo kada litro sa ikatlong linggo ng Pebrero.

Kaugnay nito, muling iginigiit ng Pagkakaisa ng mga Tsuper at Operator Nationwide (PISTON) ang kanilang pagtutol sa pagtaas ng presyo ng langis at ang petisyon para sa karagdagang piso sa pamasaha sa dyip.

LABAN SA OPERASYON NG MINA, PAG-IIBAYUHAN PA

Patuloy na naglulunsad ng mga kilos protesta ang mga pambansang minorya, magsasaka, *environmentalist* at taong simbahan sa Tampakan, South Cotabato laban sa mapaminsalang operasyon ng Tampakan Mining Resource Corp. (TMC). Ang mga kilos protesta ay pinamumunuan ng Tampakan People's Crusade for Environmental Protection (TAPCEP).

Ang TMC ay pinagkalooban ng guberno noong 2000 ng Financial Technical Assistance Agreement (FTAA) o karapatang magmina, sa hangganan ng Sultan Kudarat, South Cotabato at Davao del Sur, na kalakhan ay lupang ninuno ng mga B'laan. Ayon sa mga pagsusuri, mayroon ditong nakadepositong 6.7 bilyong onsa ng ginto at 7.8 milyong metriko tonelada

ng tanso—isa sa pinakamayamang deposito ng mineral sa buong mundo.

Unang binigyan ng karapatang magmina sa lugar ang Australyanong kumpanyang Western Mining Corp. (WMC). Subalit umatras ito at ipinagbili umano ang kanilang FTAA sa TMC dahil sa malakas na pagtutol ng mamamayan sa operasyon nito. Napag-alaman kamakailan ng TAPCEP na ang TMC ay “dummy” lamang ng WMC.

Mahigpit ang pagtutol ng mamamayan doon sa operasyon ng mina dahil sa idinudulot nitong mga karamdaman sa mamamayan at polusyon sa mga ilog na sanhi ng pagkamatay ng mga isda at mga tanim.

Bilang pagtutuwid**Mensahe sa mga manggagawa ng PLDT**

Nais naming ituwid ang ilang maling impormasyon na nilaman ng balita tungkol sa welga sa Philippine Long Distance Telephone Company (PLDT) na lumabas sa p. 19 ng isyung Enero 2003 ng *AB*.

Sa naturang balita, maling tinukoy na “CBA deadlock” ang nasa likod ng welga. Ang totoong dahilan kung bakit sumiklab ang welga noong Disyembre 2002 ay ang tanggalan ng mahigit 500 regular na manggagawa. Idinadahilan ng maneydsment ang diumano’y sobra-sobrang bilang ng mga manggagawa ng kumpanya. Subalit sa katunayan, ang tanggalan ay alinsunod sa ipinagpapatuloy nitong anti-manggagawang pakanang kontraktwalisasyon, sa hangaring lalong pigain ang mga manggagawa at palakihin ang tubo ng kumpanya.

Nagpupuna rin ang patnugu-

tan ng *AB* sa pagsipi sa sinabi ni Pete Pinlac, pinuno ng MKP, na animo’y awtoridad at kinatawan ng mga manggagawa ng PLDT. Katulad ng nalalaman ng mga manggagawa ng PLDT, si Pinlac ay isang dilawan na kinakasangkapan ng maneydsment upang lalong apihin ang mga manggagawa.

Katunayan, pinahintulutan ni Pinlac na isingit sa CBA noong taong 2000 ang probisyong pabor sa “out-sourcing” at “out-jobbing” o ang pagpapatrabaho ng PLDT sa di nito regular na mga manggagawa. Nagawa niya ito sa pamamagitan ng kanyang agaw-eksenang *hunger strike* na dumiskaril sa sama-sama at militanteng pagkilos noon ng mga kasapi ng MKP.

Ang welga noong Disyembre ay hindi matatag na pinaghandaan ni Pinlac at ng grupo niyang kaalyado ng KPD, BMP at AGLO.

Bumuntot si Pinlac sa welga; subalit sa halip na tumulong sa pagpapalakas nito, pinahina niya ito sa pamamagitan ng paninira sa mga progresibong kasapi ng unyon at pagsagka sa kanilang mga pagsisikap na itaguyod ang laban ng mga manggagawa ng PLDT.

Nabigo ang welga na sagkaan ang planong tanggalan ng mga manggagawa sa PLDT, ngunit kahanga-hanga ang ipinamalas na pagpupunyagi, militansya at diwa ng pagkakaisa ng mga manggagawa na lumaban sa kabila ng mga pagsangkang ginagawa ng dilawang lider na si Pinlac.

Ang mapanlabang diwang ito ang puhunan upang lalong palakasin ang mga darating pang pakikibaka laban kay Pinlac at sa mga kontra-manggagawang pakana ng PLDT. **AB**

PLANONG PAGBUBUWIS SA MGA MIGRANTENG DH, INIATRAS

Sa harap ng patuloy at lumalakas na kilos protesta, napilitang ipagpaliban ng gobyernong Hongkong noong ikalawang linggo ng Enero ang balak nitong patawan ng panibagong buwis at kaltasan ang sweldong tinatanggap ng mga katulong (*domestic helper* o DH).

Bago ito, mga 3,000 DH mula sa Pilipinas, Thailand, Indonesia, Nepal at Sri Lanka ang nagrali noong Enero 12 sa Victoria Park. Mula rito nagmartsa sila patungo sa mga upisina ng gobyerno habang isinisigaw ang mga islogang “No to levy! No to wage cut!” (Tutulan ang buwis! Tutulan ang pagbawas sa sahod!)

Kinabukasan, sa Pilipinas, naglunsad ng piket ang mga kamag-anak at kaibigan ng mga DH sa tapat ng Chinese Embassy sa Maynila bilang suporta sa kanilang pakikibaka. Kasama nila ang mga myembro ng Migrante.

Noong nakaraang Disyembre at Bagong Taon, sunud-sunod ang mga pagkilos ng mga Pilipino sa Hongkong sa pamumuno ng Asian Migrants Coordinating Body at United Filipinos in Hongkong upang labanan ang mga balak na pagbawas sa kanilang mga tinatanggap na sweldo.

Pagtutuwid

Nais ituwid ng patnugutan ng **Ang Bayan** ang maling pangalan ng isang koronel ng Army na malubhang nasugatan sa isinagawang ambus ng BHB sa bayan ng Tupi, South Cotabato. Sa halip na Lt. Col. Eduardo Laden, ang tunay na pangalan ay Lt. Col. Eduardo Andes, kumander ng 27th IB na nakabase sa Tupi. Nasugatan din ang kanyang mga kasamahang sina Sgt. Johnny Sinaon, Sgt. Patriarch Detalla at Sgt. Pablito Canja.

TIGIL-PUTUKAN, IDINEKLARA SA NEPAL

Nagdeklara kapwa ang gobyerno ng Nepal at ang Partido Komunista ng Nepal (Maoista) ng tigil-putukan noong Enero 29.

Sinabi ni Prachanda, pinuno ng PKN (M), na pumayag ang mga rebolusyonaryong pwersa sa kahilingang magtigil-putukan pagkatapos bawiin ng gobyerno ang pagtatatak na “terorista” ang PKN, alisin ang alok na premyo para sa kanilang pag-aaresto at bawiin ang mandamyento de aresto ng Interpol (International Police) para sa mga lider ng PKN.

Sa kabilang panig, nagpahayag ng pagsuporta ang punong ministro ng Nepal sa mungkahing magkaroon ng paglipat ng kapangyarihan sa isang halal na gobyerno.

Muling binuo ng PKN ang kanilang tim na makikipagnegosasyon sa gobyerno. Ito ang ikalawang pagkakataong makikipag-usap ang PKN sa gobyerno. Ang una ay sinimulan noong Agosto 2001. Tumigil ang negosasyon sa pangunahing kahingian ng rebolusyonaryong kilusan na buwagin ang gobyernong monarkiya-konstitusyunal. Muling sumiklab ang armadong pakikibaka noong Nobyembre 2001.

Bago magdeklara ng tigil-putukan, dalawang mataas na upisyal ng Armed Police Force (APF) ng Nepal ang napatay nang tambangan sila ng mga mandirigma ng PKN noong Enero 26.

Napatay sina Inspector General Krishna Mohan Shrestha at Assistant Inspector Surya Bahadur sa Lalitpur, sa labas ng Kathmandu, kabisera ng Nepal.

Si Shrestha, na punong kumander ng APF, ang pinakamataas na upisyal ng pulisya na napatay simula noong 1996.

RASISMO SA US, PINANGANGAMBAHAN NG MGA PAKISTANI

Daan-daang mga kabataang Pakistani-American ang dali-daling umalis patungong Canada noong huling linggo ng Enero. Ilang libo pa ang naghihintay sa Buffalo, New York sa hangganan ng US at Canada upang maproseso ang kanilang mga papeles paalis tungong Canada o iba pang bansa. Iniiwasan nila ang bagong panggigipit na ipinatutupad ng Immigration and Naturalization Service (INS).

Ayon sa bagong mga patakaran inilabas noong Disyembre 2002, kinakailangang magparehistro ang mga Pakistani sa INS at tuwi-tuwinang magreport dito matapos na ipabilang ng US State Department ang mamamayang Pakistani sa listahan nito ng mga babantayang nasyunalidad.

Laganap ngayon ang pangamba ng mga Muslim sa US na anumang oras ay aarestuhin at gigipitin dahil sa ipinatutupad na “racial profiling” ng gobyernong Bush. Ang *racial profiling* ay makaisang panig na hakbang ng US upang bantayan at gipitin ang mga mamamayang kasangkot diumano sa terorismo.